

30.1.2013

YM002:00/2013

Viite
Hänvisning

Asia
Ärende
RAMSAR-KOSTEIKKOTYÖRYHMÄN PERUSTAMINEN

Ympäristöministeriö on päättänyt perustaa Ramsar- kosteikkotyöryhmän ja pyytää Teitä nimeämään jäsen ehdokkaat 28.2.2013 mennessä työryhmään, jonka tehtävänä on toimia Ramsar-sopimuksen kansallisena työryhmänä, ohjata sopimuksen strategisen suunnitelman ja päätösten kansallista toteuttamista osana kansallisia kosteikkoasioita. Työryhmän toimikausi on 2013-2015. Jäsentä nimettäessä pyydetään ehdottamaan sekä mies- että naisehdokas.

Lisätietoja antaa ympäristöneuvos Kristiina Niikkonen (kristiina.niikkonen@ymparisto.fi p. 050-3014721). Työryhmän tehtävää koskeva taustamuistio ja Ramsar-sopimuksen strateginen suunnitelma ovat tämän kirjeen liitteinä. Työryhmän toimintaa tukevat kutsutut asiantuntijat ja Suomen Ramsar-sopimuksesta vastaavat asiantuntijat.

Vuoden 2013 aikana pidetään kaksi tilaisuutta:

1. Tilaisuus: 21.-22.5.2013, Liminganlahden Ramsar kosteikkokeskus (<http://www.liminganlahti.fi/liminganlahti/kosteikkokeskus.html>)
2. Tilaisuus: 30.10.2013, pääkaupunkiseudulla

Kosteikot pitävät huolta vedestä - hyvää kansainvälistä kosteikkopäivää 2.2.2013!

Ylijohtaja

Timo Tanninen

Ympäristöneuvos

Kristiina Niikkonen

LIITTEET

Liite 1. Taustamuistio

Liite 2. Ramsar-sopimuksen strateginen suunnitelma

JAKELU

Ramsar-kosteikkotyöryhmä

Organisaatiot

Ulkoasianministeriö, Kehityspoliittinen osasto
 Maa- ja metsätalousministeriö, Ruokaosasto, Maaseudun kehittämissyksikkö
 Ympäristöministeriö, Luontoympäristöosasto
 Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ympäristö- ja luonnonvarat
 Metsähallitus, luontopalvelut
 Suomen ympäristökeskus
 Pohjois-Pohjanmaan liitto
 Suomen Metsäkeskus
 Suomen Riistakeskus
 Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto ry
 Bioenergia ry
 Helsingin Vesi
 Kalatalouden keskusliitto
 Birdlife Suomi ry
 Suomen luonnonsuojeluliitto
 Suomen ympäristökasvatuksen Seura
 WWF Suomi

Suomen Ramsar-sopimuksesta vastaavat nimetyt asiantuntijat

Viestintä, kasvatusta, osallistaminen ja tietoisuus (CEPA) asiantuntija:

Sari Airas, Metsähallitus, luontopalvelut

Kansalaisjärjestön (CEPA) asiantuntija:

Hannele Ahponen (sijaisena Hannu Klemola, Suomen luonnonsuojeluliitto)

Tieteellis-tekninen asiantuntija (STRP):

Jari Ilmonen, Metsähallitus, luontopalvelut

Työryhmän puheenjohtaja: Kristiina Niikonen, Ympäristöministeriö

Työryhmän sihteeri: Sanna-Kaisa Juvonen, Metsähallitus, Ramsar-sopimuksen kansallinen yhteyshenkilö

Pysyvät asiantuntijat (teema, taho, asiantuntija)

suot	Kaisu Aapala, Suomen ympäristökeskus
perinneympäristöt	Katja Raatikainen, Metsähallitus luontopalvelut
kulttuuriperintö	Anu Vauramo, Metsähallitus luontopalvelut
meri	Markku Viitasalo (Kirsi Kostamo) Merikeskus, Suomen ympäristökeskus
lintuvedet	Markku Mikkola-Roos, Suomen ympäristökeskus
vesi	Antton Keto, Vesikeskus, Suomen ympäristökeskus
viestintä	Katja Huomo, Ympäristöministeriö
sekä	
maatalouden ympäristötuet	Uudenmaan ELY-keskus, E-puoli
luontomatkailu, virkistyskäyttö	Matkailun edistämiskeskus
riista, kalat	Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
ympäristökasvatus	Suomen Ympäristökasvatuksen Seura

Liite 1. Taustamuistio

Ramsar-kosteikkotyöryhmän toimeksianto

Kosteikkojen tila

Elinympäristöjen häviäminen on yksi keskeisimmistä syistä luonnon monimuotoisuuden vähentymiseen maailmanlaajuisesti. Kosteikot ovat maailman uhanalaisimpia elinympäristöjä. Kansallisessa Suomen luontotyyppien uhanalaiskartoituksessa arvioitiin 368 eri luontotyyppiä, joista kosteikkojen osuus oli 40 %, yhteensä 150 kosteikko tai kosteikkoyhdistelmä luontotyyppiä (Raunio, A. Schulman, A. & Kontula, T. (toim.). 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2. 264 + 572 s.).

Suomella on luontotyyppien säilymisessä:

- erityisen suuri vastuu, jos yli 40 % ja
- suuri vastuu, jos 25–40% luontotyyppien Euroopan edustavista esiintymistä on Suomessa (esiintymien lukumäärästä tai pinta-alasta).

Suomella on erityisen suuri kansainvälinen vastuu 24 kosteikkoluontotyyppistä. Noin 70 % kaikista Suomen vastuuluontotyypeistä on kosteikkoluontotyyppisiä. Näitä ovat pääasiassa Itämeren vedenalaiset ja rannikkoluontotyypit, suot sekä maankohoamisrannikon luontotyypit.

Suomen luontotyyppien uhanalaisuutta koskevan arvioinnin mukaan kosteikkojen tila on huono. Huolestuttavin tilanne oli perinneluontotyypeissä, joista yli 80 % oli uhanalaisia. Noin puolet Itämeren, rannikon ja sisämaan kosteikkoluontotyypeistä luokiteltiin uhanalaisiksi (VU, EN, CR).

Kosteikkojen monimuotoisuuden suojeleminen on monien haasteiden edessä. Hoito, kunnostus ja ennallistaminen on tarpeen monilla kosteikkoluontotyypeillä. Valuma-aluelähtöinen maakäytön suunnittelu on tärkeää kosteikkoluontotyyppien tilan parantamisessa. Ilmaston muutos ja Itämeren rehevöitymisen torjunta vaativat kansainvälistä yhteistyötä.

Ramsar-sopimus

Ramsar-sopimus (Vesilintujen elinympäristönä kansainvälisesti merkittäviä vesiperäisiä maita koskeva yleissopimus) tuli voimaan kansainvälisesti ja Suomessa ensimmäisten osapuolten joukossa vuonna 21.12.1975. Sopimuksen tavoitteena on kansainvälisesti arvokkaiden kosteikkojen suojeleminen ja toisaalta edistää myös laaja-alaisesti kosteikkojen ja vesivarojen kestävästä käytöstä. Ramsar-sopimuksen liittyessä osapuolten tulee ilmoittaa vähintään yksi kansainvälisesti merkittävä kosteikko ns. Ramsar listaan. Suomi on nimennyt nykyiset 49 kohdetta kahdessa aallossa, vuonna 1974 11 ja vuonna 2004 38 kosteikkoa.

Ramsar-sopimuksen mukainen kosteikko käsite tarkoittaa Natura 2000 -verkoston mukaisen luontotyyppi määrittelyn mukaan seuraavia luontotyyppiryhmiä: 1. Itämeri ja rannikko, 2. sisävedet ja rannat, 3. suot, 4. perinnebiotoopit ja 5. metsä: sisämaan tulvametsät. Lisäksi Ramsar kosteikkomäärittelmään kuuluvat rakennetut kosteikot.

Ramsar sopimuksen yhteyteen on perustettu alueellisia verkostoja tukemaan sopimuksen toteuttamista jäsenmaissa. Suomi on mukana Nordic-Baltic Wetlands Initiative (NorBalWet) -verkostossa.

Lisätietoja: www.ramsar.org, www.ymparisto.fi, www.norbalwet.org

Ramsar strateginen suunnitelma: <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=107703&lan=FI>

Ramsar-kosteikkotyöryhmän tavoitteet

Työryhmän tavoitteena on muodostaa yhteinen käsitys siitä, miten Ramsar sopimuksen ja sen strategioiden kansallinen toimeenpano organisoidaan ja miten eri sidosryhmät voivat osallistua sekä tuoda lisäarvoa kosteikkojen suojelemiseksi. Ramsar sopimuksen tavoitteiden kansallinen toteutus edellyttää ympäristösektoria laajempaa yhteiskunnallista yhteistyötä. Lisäksi työryhmän tavoitteena on vaikuttaa Ramsar sopimuksen kehittämiseen.

Tehtäväkuvaus

Ramsar-kosteikkotyöryhmän ja sen jäsenten tehtävinä on:

1. koordinoida Ramsar- sopimuksen, strategioiden ja päätösten toteuttamista, arviointia ja raportointia,
2. laatia kansallinen Ramsar toimintaohjelma vuosille 2013–2015 ja vaikuttaa kansainvälisen Ramsar strategian 2016–2021 sisältöön
3. laatia kansallinen viestintä, koulutus, osallistaminen ja tietoisuuden lisääminen (CEPA) -suunnitelma ja koordinoida sekä edistää sen toteutumista
4. vaikuttaa kosteikkojen hoidon riittävän rahoituksen varmistamiseksi
5. koordinoida ja edistää kosteikkoihin liittyvää tieteellistä ja teknistä (STRP) toimintaa sekä antaa strategisia suosituksia liittyen Ramsar-sopimuksen toteutukseen, kohteiden tunnistamiseen, valintaan, nimeämiseen, suojeluun ja hoitoon,
6. koordinoida ja edistää suomalaisten toimintaa NorBalWet -verkostossa
7. tiedonvaihto ja verkostoituminen alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla ja
8. linjata Suomen kansallisia näkemyksiä Ramsar-sopimuksesta.

Toiminta

Ryhmän työ tehdään virkatyönä ja ryhmällä on oikeus kuulla pysyvien asiantuntijoiden lisäksi myös muita asiantuntijoita. Työryhmä kutsutaan koolle noin kaksi kertaa vuodessa. Tapaamisen yhteydessä voidaan järjestää teemallisia työseminaareja. Työseminaarien aiheista päätetään aikaisemmin ja ne voivat olla avoimia ulkopuolisille kumppaneille. Tapaamisen agendasta vastaavat jäsenet.

Tarvittaessa voidaan perustaa eri aiheiden jatkokehittelyyn alatyöryhmiä.

- Esim.
1. Ramsar kohteiden arviointi ja uusien nimeäminen
 2. Ramsar kansallinen raportointi
 3. Työseminaarien valmistelu

Toimikausi

Työryhmän toimikausi on 1.4.2013 – 31.12.2015. Ramsar-sopimuksen seuraava 12.osapuolikokous on vuonna 2015.

Rahoitus

Kukin virasto tai taustayhteisö vastaa omien edustajiensa matkakustannuksista ja muista menoista. ELY-keskus voi hakea matkakustannuksia korvattavaksi jälkikäteen TEM:n kirjeen dnro TEM 432/00.03.05.02/2010 mukaisesti. Muut tarpeelliset toimintamenoja koskevat kustannukset maksetaan momentilta 350101023.